

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS CHUKAS • MAAMAR 3

ויקחו אליך פרה אדומה

“And they shall take to you a
red heifer” (Numbers 19:2)

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likutei-torah/chukas/3/

1 ויקחו אליך פרה אדומה. איתא במשניות פ"ה דמסכת פרה ומייתי לה ביבמות (פרק ח' דע"ב ב' וביומא ד' מ"ג) הכל כשרים לקדש מי חטאת אפילו אשה חוץ מחרש שוטה וקטן.

"And they shall take to you a red heifer." It is stated in the Mishnah, chapter 5 of Tractate Parah, and it is brought in Yevamos (chapter 8, 72b, and in Yoma, folio 43): "All are fit to sanctify the mei chatas (the water of purification), even a woman, except for a deaf-mute, a person of unsound mind, and a minor."

ולענין הזאה הוא איפכא שהקטן כשר להזות ואשה פסולה וכדאיתא במשניות סוף פרק בתרא דפרה הכל כשרים להזות חוץ מטומטום ואנדרוגינוס והאשה כו' יעו"ש דקטן מזה.

And with regard to sprinkling it is the reverse: the minor is fit to sprinkle and a woman is unfit, as is stated in the Mishnah at the end of the last chapter of Parah: "All are fit to sprinkle except for a tumtum (one whose sex is concealed), an androgynous, and a woman," etc. See there, that a minor sprinkles.

2 ובגמרא שם ילפינן לה מקראי. וצ"ל הטעם שבהזי" אשה פסולה וקטן כשר ובקידוש הוא להיפוך ממש כנ"ל.

And in the Gemara there, we derive it from verses. Now we need to understand the reason why in sprinkling a woman is unfit and a minor is fit, while in sanctifying it is the exact reverse, as mentioned above.

והענין כי פרה אדומה היא באה לטהר טומאת מת שהוא לדחות ולהעביר רוח הטומאה דשלש קליפות הטמאות לגמרי ואין בהם טוב כלל

The explanation is that the red heifer comes to purify [from] the impurity of the dead, which is to thrust away and remove the spirit of impurity of the three kelipos (husks) that are entirely impure and in which there is no good at all;

דהיינו שמהן נמשך קיום וחיות של המעשה דבור ומחשבה של כל שס"ה ל"ת שבתורה וענפיהן, שחיותם וקיומם מלמעלה

that is, from them are drawn the existence and the life-force (chayus) of the deed, speech and thought of all the 365 prohibitions in the Torah and their offshoots. For their life-force and existence from above

הוא נמשך משלש קליפות הטמאות הנזכר במרכבת יחזקאל רוח סערה ענן גדול ואש מתלקחת, והם נקראים פגרים מתים לפי שאין בהם חיות מצד עצמם כלל.

is drawn from the three impure kelipos mentioned in the Chariot of Yechezkel: “a stormy wind, a great cloud, and a flashing fire.” And they are called “dead corpses,” because they have no life-force of their own at all.

3 והעברה זו הוא ע"י פרה אדומה דייקא ומים חיים כ"י ועץ ארז ואזוב כ"י.

And this removal is through a red heifer specifically, and living waters, etc., and cedar wood and hyssop, etc.

כי פרה הוא פ"ר ה' פ"ר הוא גימטריא מנצפ"ך שעולה כמנין פר וה' הוא בחינת ה' גבורות מקור התחלקות האותיות

For parah (heifer) is par [and] hei. Par is the numerical value of the letters mem-nun-tzadi-pei-kaf, which add up to the number of par (280); and the hei is the level of the five Gevuros (restraints), the source of the division of the letters.

כי קול היוצא מהבל הלב הוא קול פשוט ומתחלק לאותיות בה' מוצאות הפה אחה"ע מהגרון גיכ"ק מהחך כ"י.

For the voice that issues from the breath of the heart is a simple voice, and it divides into letters in the five places of articulation of the mouth: alef-ches-hei-ayin from the throat, gimmeI-yud-kaf-kuf from the palate, etc.

4 וכך למעלה התחלקות אותיות הדבור למעלה הוא בבחינת מל' ואתה מחיה את כולם הוא ע"י בחינת גבורות וכמ"כ הוא למעלה בבינה בחינת אותיות המחשבה שהן ג"כ בחינת אותיות

And so it is above: the division of the letters of speech above is in the level of Malchus (sovereignty), [of which it is said,] “And You give life to them all,” and it is through the level of Gevuros (restraints). And likewise above, in Binah (understanding), the level of the letters of thought, which are also a level of letters

כמו אותיות הדבור התחלקותן לאותיות פרטיים הוא ג"כ ע"י בחי' גבורות והוא בחינת גבורות דאימא, עמ"ש מזה בד"ה והניף הכהן את העומר בענין שעורה שעור ה'. עוד נת' מזה במ"א ע"פ אד' שפתי תפתח.

like the letters of speech: their division into particular letters is also through the level of Gevuros, and this is the level of the Gevuros of Imma. See what is written on this in the discourse beginning "And the kohen shall wave the omer," regarding se'orah (barley) as shi'ur hei (a measure of five). This was further explained elsewhere, on "Ado-nai, open my lips."

5 והנה עיקר ההתחלקות הוא כדי להחיות ולהוות נבראים בע"ג כי באצילות איהו וחיוהי וגרמוהי חד כו',

Now, the main purpose of the division is to give life to and bring into being finite creations; for in the World of Atzilus (Emanation), "He, His life-forces and His vessels are one" (ihu vechayohi veg-armohi chad), etc.

אך ע"י ההתחלקות וההשתלשלות הנ"ל מקבלים חיות גם שלש קליפות הטמאות ע"י בחינת נוגה שיש בה ג"כ ה"ג ושם הם גבורות קשות (ועיין בע"ח שער ק"נ ספ"ג. ובלק"ת פ' חקת בטעמי מצות)

However, through the division and the chain of descent (hishtalshelus) mentioned above, the three impure kelipos (husks) also receive life-force, through the level of nogah (the glowing [husk]), which also has the five Gevuros (restraints); and there they are harsh Gevuros (see Etz Chaim, Sha'ar Kelipas Nogah, end of chapter 3; and the Likkutei Torah of the Arizal, Parshas Chukas, in Ta'amei HaMitzvos),

שנעשה בחינת ההתחלקות והיש ממש בחי' טורא דפרודא משא"כ למעלה הגם שיש בחי' ההתחלקות המדרגות מ"מ כיון שהם בבחי' ביטול כמ"ש וצבא השמים לך משתחווים הרי הם מתאחדים.

so that there comes about the level of division and of the yesh (separate existence) in actual fact, the level of tura difiruda (the mountain of separation). Whereas above, although there is the level of the division of the grades, nevertheless, since they are in the state of self-nullification (bittul), as it is written, "And the host of heaven bow down to You," they are therefore united.

וכנודע מענין ע' נפש יוצאי ירך יעקב שאף שהם ע' מ"מ נאמר בהם נפש לשון יחיד ע"י שהם בבחי' ביטול, משא"כ בנוגה הוא בחינת הפירוד והתחלקות ממש לפי שהיא בחי' יש

As is known from the matter of the seventy nefesh (soul) who came out of Yaakov's loins: although they are seventy, nevertheless "nefesh," in the singular, is said of them, because they are in the state of bittul. Whereas in nogah it is the level of separation and actual division, because it is the level of yesh

(כי למעלה הה"ג דאימא אדרבה הם הגורמים וממשיכים ביטול היש כי הם גבורות ממותקות שענין הגבורה הוא עד"מ למטה ענין לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר וכמ"ש במ"א ע"פ וגם אתה תדין את ביתי.

(for above, the five Gevuros of Imma, on the contrary, are what cause and draw down the nullification of the yesh, for they are sweetened Gevuros. For the matter of Gevurah, by way of analogy below, is the matter of "A person should always incite his good inclination against his evil inclination," as is explained elsewhere on "And you too shall judge My house."

כך הוא ענין ה"ג דבינה הנמשכים למלי אשר מזה נמשך ומשתלשל בבי"ע ענין גבריאל המעורר הנשמות לעבודה כמ"ש בזח"ג ויקרא)

So too is the matter of the five Gevuros of Binah (understanding) that are drawn down to Malchus (sovereignty), from which there is drawn and descends into Beriah, Yetzirah and Asiyah the matter of Gavriel, who arouses the souls to [divine] service, as is written in the Zohar, Part III, Vayikra)

(דכ"ג סע"א) ובפ' שלח (דקע"א סע"ב) ועמ"ש מזה ע"פ מאמר הזח"ב פקודי (דרל"ג ע"א) בפסוק והנה איש מראהו כמראה נחשת וגו'.

(end of 23a), and in Parshas Shelach (end of 171b). And see what is written on this, on the statement of the Zohar, Part II, Pekudei (233a), on the verse "And behold, a man whose appearance was like the appearance of copper," etc.

והיינו כי שרש ה"ג העליונות הם אדרבה המעוררים ביטול היש וכמ"ש מזה ג"כ בד"ה אד' שפתי תפתח.

That is, the root of the supernal five Gevuros, on the contrary, is what arouses the nullification of the yesh, as is also explained on this in the discourse beginning "Ado-nai, open my lips."

ועמ"ש"ל גבי חוטי תכלת וסד"ה ה' יחתו מריביו ומ"ש סד"ה ושאבתם מים בענין כוס ישועות.

And see what is written above regarding the threads of techeiles, and at the end of the discourse beginning "Havayah—those who contend with Him shall be shattered," and what is written at the end of the discourse beginning "And you shall draw water," regarding "the cup of salvations."

לא כן הגבורות שבנוגה שהן גבורות קשות בחי' הצמצום גמור המסתיר לגמרי להיות יש ודבר נפרד ועמ"ש בד"ה אם בהרת קדמה כו'.

Not so the Gevuros in nogah, which are harsh Gevuros, the level of complete tzimtzum (contraction), which conceals entirely, so that there is a yesh and a separate thing. And see what is written in the discourse beginning "If the baheres (bright spot) preceded," etc.

6 וזהו כל עיקר ענין בחינת נוגה שאינה כמו ג' קליפות הטמאות שהם רע גמור, והגם שנוגה ג"כ חציה רע היינו חציה

And this is the whole essence of the matter of the level of nogah: that it is not like the three impure kelipos (husks), which are complete evil. And although nogah too is half evil, that is [only] half of it;

אבל חציו טוב ואעפ"כ גם הטוב שבה נקרא ק"נ והיינו לפי שהוא בבחינת יש וכמו בשביל שיקראוני רבי כו'.

but half of it is good. And even so, even the good in it is called kelipas nogah; that is because it is in the state of yesh (separate existence), like "so that they will call me Rabbi," etc.

משא"כ בקדושה הוא בחי' ביטול ולכן ע"י בחינת ק"נ מקבלים ג' קליפות הטמאות, כי ק"נ חציו טוב וחציו רע שמבחי' חציו הטוב מקבל גם חציו הרע.

Whereas in holiness it is the level of self-nullification (bittul). Therefore it is through the level of kelipas nogah that the three impure kelipos receive: for kelipas nogah is half good and half evil, and from the level of its good half its evil half also receives.

7 ומחציו הרע מקבלים ג' קליפות הטמאות לגמרי, ופי' חציו טוב הוא הרגשת היש ומ"מ בחינת ק"נ יכול להתברר ולהיות בבחינת ביטול לגמרי באור א"ס וכענין וצבא השמים לך משתחווים.

And from its evil half the three entirely impure kelipos (husks) receive. And the meaning of "its half [is] good" is the sense of yesh (self-existence); and nevertheless the level of kelipas nogah can be refined and come to be in a state of complete self-nullification (bittul) in the Infinite Light (Or Ein Sof), like "And the host of heaven bow down to You."

וזהו ענין שלפעמים בחינת נוגה עולה לגמרי בקדושה (ועיין בזה"ב ויקהל) (דרי"ג ע"ב) ובמק"מ שם והרמ"ז
פ' פנחס (דרנ"א ב')

And this is the meaning of [the fact] that sometimes the level of nogah rises entirely into holiness (see the Zohar, Part II, Vayakhel) (203b), and in the Mikdash Melech there, and the Ramaz (Rabbi Moshe Zacuto) on Parshas Pinchas (251b);

משא"כ בנוגה שיש בה איתן להדבק בקדושה ועליה נאמר והנה טוב מאד וע"ש ר"פ חקת.

whereas in nogah there is eisan (firm strength) to cleave to holiness, and regarding it is said, "And behold, it was very good." And see there, at the beginning of Parshas Chukas.

וזהו ענין שרפת הפרה כדי להעביר את רוח הטומאה כי פרה היא בחינת נוגה שפרה היא בחי' נוק'
שמקבל מבחינת פני שור

And this is the meaning of the burning of the heifer, in order to remove the spirit of impurity: for the heifer is the level of nogah, for the heifer is the level of Nukva (the feminine), which receives from the level of "the face of the ox,"

אלא שהיא בבחי' גבורות קשות ביותר בחינת טוב שבנוגה פר ה' וממנה מקבלים גם ג' קליפות
הטמאות כנ"ל.

except that it is in the level of the harshest Gevuros (restraints), the level of the good that is in nogah, par [and] hei; and from it the three impure kelipos also receive, as mentioned above.

8 וזהו ענין המצוה לשרוף את הפרה לאפר כי ארז"ל אשכחן אפר דאקרי עפר דכתיב ולקח מעפר שרפת
החטאת כו'. דהנה מכל דבר הנשרף נשאר אפר.

And this is the meaning of the mitzvah to burn the heifer to ashes. For our Sages, of blessed memory, said: "We find that ashes are called 'dust,' as it is written, 'And he shall take from the dust of the burning of the sin-offering,'" etc. For from everything that is burned, ashes remain.

והיינו לפי שכל דבר מורכב מדי' יסודות אש רוח מים עפר ועיקר התהוות הגשמי הוא מיסוד העפר וג'
היסודות מורכבים בו,

That is because everything is composed of four elements, fire, air, water and earth (afar), and the main coming-into-being of the physical is from the element of earth, with the three [other] elements combined in it.

ולכן ע"י השרפה מתפרדים יסודות המורכבים ונשאר רק יסוד העצמי וכך הוא ענין שרפת הפרה ולא נשאר כ"א מקור הדבור שעדיין הוא בבחי' ביטול.

Therefore, through the burning, the combined elements separate and only the essential element remains. And so it is with the burning of the heifer: nothing remains but the source of speech, which is still in the state of self-nullification (bittul).

וזהו אפר פר א' היינו הגבורה כמו שהוא בשרשו קודם שנמשך בבחינת יש ע"י ה"ג דנוגה וממילא יתפרדו כל פועלי און והיו כלא היו.

And this is efer (ashes): par [and] alef, that is, the Gevurah (restraint) as it is in its root, before it is drawn down into the state of yesh (separate existence) through the five Gevuros of nogah. And as a matter of course, "all the workers of iniquity shall be scattered," and "they shall be as though they had not been."

(ע' בלק"ת שם ועיין בזהר הרקיע פ' משפטים בפ"י מ"ש בזהר שם דק"ה ע"ב ע"פ אדמת עפר עיין בשער תיקון עונות ספ"ב ובמ"ח.)

(See the Likkutei Torah of the Arizal there; and see Zohar HaRakia, Parshas Mishpatim, in the explanation of what is written in the Zohar there (105b) on "admas afar" (the ground of dust); see Sha'ar Tikkun Avonos, end of chapter 2, and Mishnas Chassidim.

ובסידור האריז"ל גבי תיקון חצות בענין לתת אפר במקום הנחת תפילין כו' ועיין ברבות סדר וירא ס"פ מ"ט בזהר פ' פקודי דרל"ז ב' ודרס"ו ב' ובהרמ"ז פ' חקת בד' ק"פ ע"ב ובמק"מ שם):

And [see] in the Siddur of the Arizal, of blessed memory, regarding Tikkun Chatzos, on placing ashes on the place where the tefillin are put on, etc. And see the Midrash Rabbah, Seder Vayera, end of section 49; the Zohar, Parshas Pekudei, 237b and 266b; and the Ramaz on Parshas Chukas, folio 180b, and the Mikdash Melech there.)

9 ב והנה כתיב ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי, מים הוא בחינת חכמה ומים חיים הוא מקור החכמה שנק' מים חיים בחינת מעין וכמ"ש והחכמה מאין תמצא,

2. Now, it is written: "And they shall take for the impure [person] from the dust of the burning of the sin-offering, and he shall put upon it living water in a vessel." Water is the level of Chochmah (wisdom), and living water is the source of Chochmah, which is called "living water," the level of a spring, as it is written, "And Chochmah shall be found from ayin (nothing)."

והוא מבחי' טלא דבדולחא מקור החכמה סתימאה כידוע (ומבואר בזהר פ' תזריע דמ"ט ע"א ועיין בזהר תרומה דקע"ח סע"ב בספרא דצניעותא פ"ה וע' מ"ש באגה"ק ד"ה למה נסמכה פ' מרים כו').

And it is from the level of the tala divdolcha (the crystalline dew), the source of the hidden Chochmah, as is known (and it is explained in the Zohar, Parshas Tazria, 49a; and see the Zohar, Terumah, end of 178b, in the Sifra DiTzniusa, chapter 5; and see what is written in Iggeres HaKodesh, in the passage beginning "Why was the section of Miriam juxtaposed," etc.).

והנה למטה מים חיים הן הנובעים מתחת לארץ והיינו לפי שנעוץ תחלתן בסופן כי מבחינת חכמה ולמטה הוא בחינת השתלשלות מיש ליש מחכמה למדות ולמחשבה דבור

Now, below, living water is [water] that wells up from beneath the earth; that is because "their beginning is wedged in their end." For from the level of Chochmah downward it is the level of a chain of descent (hishtalshelus) from something to something: from Chochmah to the emotive attributes (middos), and to thought, speech

ומעשה, משא"כ החכמה מלמעלה מן החכמה הוא בחי' מאין ליש וגילוי בחינה זו הוא למטה בארץ דוקא כי הארץ מצמחת וחוזרת ומצמחת עד א"ס כמ"ש ארץ ממנה יצא לחם כו'.

and action. Which is not so with Chochmah [as it comes] from what is above Chochmah: that is the level of [coming into being] from nothing to something. And the revelation of this level is below, in the earth specifically, for the earth sprouts and sprouts again endlessly, as it is written, "The earth, out of it comes bread," etc.

10 וכן המים הנובעים מתחת לארץ הם מים חיים כו', וזהו ענין קידוש מי חטאת ליתן מים חיים בתוך האפר

And so too, the water that wells up from beneath the earth is living water, etc. And this is the meaning of the sanctification of the mei chatas (the water of purification): to put living water into the ashes,

שהוא המשכת מקור החכמה בחינת ביטול תוך האפר שהוא בחי' טוב שבנוגה שנתברר מקור ושרש הדבור

which is the drawing down of the source of Chochmah (wisdom), the level of self-nullification (bit-tul), into the ashes, which are the level of the good in nogah, in which the source and root of speech has been refined.

כי בחי' הפרה פר ה' הוא בחינת ה' גבורות המחלקות את הקול להיות הדבור בגילוי ועי' השרפה נשאר רק מקור ושרש הדבור ועי' המים חיים שהוא המשכת הביטול

For the level of the heifer, par [and] hei, is the level of the five Gevuros (restraints), which divide the voice so that speech becomes revealed; and through the burning only the source and root of speech remains. And through the living water, which is the drawing down of bittul,

הנה ממילא יתפרדו כל פועלי און ואין להם אחיזה כלל (וכמ"ש בזהר פ' פקודי דרל"ז ב' הנ"ל ועיין בזהר פ' חקת דקפ"א ע"א).

as a matter of course "all the workers of iniquity shall be scattered," and they have no hold at all (as is written in the Zohar, Parshas Pekudei, 237b, mentioned above; and see the Zohar, Parshas Chukas, 181a).

וההזיה הוא להמשיך בחינה זאת על נפש המיטהר מן הטומאה ולכן אשה פסולה להזות כי אשה היא בחי' גבורות בחי' מל' שרגליה יורדות מות שהוא בחי' דבור מקור ושרש אחיזה החיצונים.

And the sprinkling is to draw this level down upon the soul of the one being purified from impurity. Therefore a woman is unfit to sprinkle: for a woman is the level of Gevuros, the level of Malchus (sovereignty), "whose feet go down to death," which is the level of speech, the source and root of the hold of the external forces.

לכן אין בכחה לדחות ולהעביר את רוח הטומאה (וכמארז"ל ספ"ו דיבמות האיש דרכו לכבש ואין אשה דרכה לכבש וע' ברבות בראשית ס"פ ח' האיש כובש כו'),

Therefore it is not in her power to thrust away and remove the spirit of impurity (as our Sages, of blessed memory, said at the end of chapter 6 of Yevamos: "It is the way of a man to conquer, and it is not the way of a woman to conquer"; and see the Midrash Rabbah on Bereishis, end of section 8: "The man conquers," etc.).

אבל הקטן שהוא בחינת דבר בחינת מדות שאין להם שם שום אחיזה (כי הז"א נק' עץ החיים אבל המל' נקרא עה"ד טו"ר והיינו לפי שרגליה יורדות כו'),

But the minor, who is the level of the masculine (dechar), the level of the emotive attributes (middos), where they have no hold whatsoever (for Z'eir Anpin is called the Tree of Life, but Malchus is called the Tree of Knowledge of good and evil, and that is because "her feet go down," etc.),

אלא שהוא עדיין בבחינת קטנות המדות אהוי"ר יכול להעביר את רוח הטומאה. ואף שהקטן אין בו דעת מ"מ יכול להעביר ולדחות את רוח הטומאה

only that he is still at the level of the smallness of the emotive attributes, love and awe, can remove the spirit of impurity. And although the minor has no Daas (knowledge), he can nevertheless remove and thrust away the spirit of impurity,

כי גם בהם אין בחינ' הדעת וכמ"ש בזהר פ' משפטים אל אחר אסתרים ולא עבד פירין, ואפשר שע"ז רמזו ברבות פ' נח פל"ג ומה התהום כו'

for in them [the kelipos] too there is no level of Daas, as is written in the Zohar, Parshas Mishpatim: "The other god is castrated and does not bear fruit." And it may be that this is what [our Sages] alluded to in the Midrash Rabbah, Parshas Noach, section 33: "And just as the deep," etc.,

כך אין מעשיהן של רשעים עושה פירות, וע' בגמרא ספ"ק דקדושין (ד"מ ע"א). והקשה בלק"ת והרי נשמות עובדי כוכבי' ומזלות נמשכים מג' קליפות הטמאות וא"כ עבד פירין.

"so the deeds of the wicked do not bear fruit." And see the Gemara at the end of the first chapter of Kiddushin (40a). And in the Likkutei Torah of the Arizal he raised a difficulty: but the souls of the worshippers of stars and constellations are drawn from the three impure kelipos (husks); if so, it does bear fruit!

ותירץ שאין בהם מוח הדעת כ"א מוח החכמה ומוח הבינה כמ"ש גם בלא דעת נפש לא טוב

And he answered that they do not have the mind of Daas, only the mind of Chochmah and the mind of Binah (understanding), as it is written, "Also, without Daas the soul is not good,"

ולכן כתיב שתי נשים זונות וכו' תרין צפרין כו' ולכן הקטן הגם שאין בו דעת אינו מעכב.

and therefore it is written, "two women, harlots," etc., "two birds," etc. And therefore, with the minor, although he has no Daas, it is no impediment.

משא"כ לענין הקידוש שהוא העלאת מ"ן דגבורות דנוגה למעלה למים חיים דמו"ס הקטן פסול לזה, כי העלאה זו צ"ל ע"י הדעת דוקא

Whereas with regard to the sanctification, which is the raising of the mayin nukvin (feminine waters) of the Gevuros of nogah up to the living water of Mocha Stima'ah (the hidden brain), the minor is unfit for this; for this raising must be through Daas specifically.

כי ביטול היש לאין זהו ע"י בחינת דעת כענין אברהם הכיר את בוראו דהכרה ר"ל הרגשה זהו בחינת דעת

For the nullification of the yesh (separate existence) into ayin (nothing) is through the level of Daas, like the matter of "Avraham recognized his Creator": for recognition, that is to say, feeling, is the level of Daas

(ועמ"ש מענין הדעת בביאור ע"פ מים רבים ובד"ה ואלה המשפטים ובד"ה לא הביט און ביעקב ובד"ה החלצו מאתכם ובד"ה וידעת היום וע' בז"ה פ' תרומה דקס"ו),

(and see what is written on the subject of Daas in the explanation on "Many waters," and in the discourses beginning "And these are the laws," "He has not beheld iniquity in Yaakov," "Arm from among you," and "And you shall know this day"; and see Zohar HaRakia, Parshas Terumah, folio 166).

ולכן הדעת עולה עד הכתר למעלה מחו"ב שהם בחי' המשכה כו', (ועיין ברבות כי תשא פמ"א גבי כי ה' יתן חכמה מפיו דעת משמע ג"כ דבחינת מפיו דעת זהו דבר גדול יותר מבחינת יתן חכמה),

And therefore Daas rises up to Keser (the Crown), above Chochmah and Binah, which are the level of drawing-down, etc. (And see the Midrash Rabbah, Ki Sisa, section 41, regarding "For Havayah gives wisdom; from His mouth, knowledge (daas)": it is implied there too that the level of "from His mouth, knowledge" is a greater thing than the level of "gives wisdom.")

וע"כ אין בקליפות מוח הדעת דוקא שאין בהם בחי' הביטול ע"ד הכיר את בוראו רק דקרו ל"י אלקא דאלקיא.

And therefore it is specifically the mind of Daas that is not in the kelipos, for they have no level of bittul in the manner of "he recognized his Creator"; only that they call Him "the G-d of gods."

ולכן הקטן שאין בו גילוי הדעת עדיין הוא פסול לקדש. אבל אשה כשרה לקדש כי אשה יש לה דעת אלא שדעתה קלה שהדעת שבה אינו כ"א מבחינת גבורות

Therefore the minor, in whom Daas is not yet revealed, is unfit to sanctify. But a woman is fit to sanctify, for a woman has Daas; only that "her Daas is light," for the Daas in her is only from the level of Gevuros.

וזהו דעתה קל"ה ה' פעמים כ"ו גימטריא קל (ועמ"ש"ל פ' בראשית בד"ה צאינה וראינה בפ"י שלשים ומאה משקלה ועיין בלק"ת פ' שמות ע"פ כי סר לראות).

And this is "her Daas is kal-hei": five times twenty-six is the numerical value of kal (130). (See what is written above, in Parshas Bereishis, in the discourse beginning "Go forth and gaze," in the explanation of "its weight was a hundred and thirty"; and see the Likkutei Torah of the Arizal, Parshas Shemos, on "that he turned aside to see.")

קל יורד למלי מסוד דעת זה כו' וע"ש, ובפע"ח שער השופר פ"א ג"כ נז' מענין זה, ועמ"ש מזה בד"ה ענין רב שמואל בר רב יצחק מרקד אתלת דהענין דכל שהדעתחזק ביותר יוכל לסבול

Kal descends to Malchus from the secret of this Daas, etc.; see there. And in Pri Etz Chaim, Sha'ar HaShofar, chapter 1, this matter is also mentioned. And see what is written on this in the discourse beginning "The matter of Rav Shmuel bar Rav Yitzchak, who danced with three": that the matter is that whoever's Daas is very strong can bear

גם הפך תשוקתו וכל שהדעת קל לא יוכל לסבול ותיכף תכלה נפשו, ועד"ז פ"י שדעתה קל שהוא התשוקה בכוסף רב ליכלל באצילות ולכן נקרא כלה ע"ש כלתה נפשי כו' בבחינת גבורות והסתלקות לעלות למעלה.

even the opposite of his longing, and whoever's Daas is light cannot bear [it], and at once his soul will expire. And along these lines is the explanation of "her Daas is light": that is, the longing, with great yearning, to be included in Atzilus (Emanation); and therefore she is called kallah (bride), on account of "my soul pines (kalsah)," etc., in the mode of Gevuros and withdrawal, to rise upward.

גם יש להעיר לענין קל ממשארז"ל גבי ורוכב על כרוב קל שלו ועמ"ש מזה בד"ה יביאו לבוש גבי וסוס אשר כו' ועמ"ש במ"א בענין בינה יתירה נתנה באשה כו'), ופ"י שכל הגבורות שבהויות נמשכים במלי

One may also note, regarding kal, what our Sages, of blessed memory, said regarding "and rides upon His light (kal) cherub." And see what is written on this in the discourse beginning "Let them bring royal apparel," regarding "and the horse that," etc.; and see what is written elsewhere on the matter of "Extra Binah was given to woman," etc.) And the meaning is that all the Gevuros in the Havayos are drawn into Malchus;

אבל מ"מ יש בה דעת לכן כשרה לקדש כי גם ענין קידוש מי חטאת הוא עליות גבורה דק"נ שנתברר במים חיים ע"כ האשה שיש לה עטרא דגבורה כשרה לקדש כו':

but nevertheless she has Daas, and therefore she is fit to sanctify. For the sanctification of the mei chatas, too, is the ascent of the Gevurah of kelipas nogah that has been refined in the living water; therefore the woman, who has the atara digevurah (the crown of Gevurah), is fit to sanctify, etc.

11 ג ולקח הכהן עץ ארז ואזוב והשליך אל תוך שרפת הפרה. שכדי לחבר בחינת החכמה בחינת ביטול שהוא מדרגה גבוה ונעלה באפר הפרה

3. "And the kohen shall take cedar wood and hyssop, and cast [them] into the burning of the heifer." For in order to join the level of Chochmah (wisdom), the level of self-nullification (bittul), which is a high and exalted grade, with the ashes of the heifer,

שהוא בחינת נוגה מדרגה היותר תחתונה הוא ע"י עץ ארז ואזוב. עץ הוא בחינת מדות שיש בהן בחי' גדלות וקטנות.

which are the level of nogah, the very lowest grade, it is through cedar wood and hyssop. Etz (wood, tree) is the level of the emotive attributes (middos), in which there are the levels of greatness and smallness.

עץ ארז הגבוה מכל האילנות הוא בחינת מדות שבחכמה (כ"כ בספר מאורי אור אות א' סעי' ק"כ ובמק"מ בראשית דכ"ט א' וע"ש דל"ד א' סעי' א').

Cedar wood, the tallest of all the trees, is the level of the emotive attributes within Chochmah (so wrote the book Me'orei Or, letter alef, section 120, and the Mikdash Melech on Bereishis, 29a; and see there, end of 34a).

ואזוב הגדל בקיר הוא הנמוך מכל האילנות הוא בחינת טפת היסוד שהשפעה הבאה מבחינת היסוד תוך הנבראים אינה כ"א בבחי' טפה הארה בעלמא, ועמ"ש בד"ה אלה מסעי גבי וגם דלה דלה לנו.

And hyssop, which grows in the wall, the lowest of all the trees, is the level of the drop of Yesod (foundation): for the influence that comes from the level of Yesod into the created beings is only in the manner of a drop, a mere glimmer. And see what is written in the discourse beginning "These are the journeys," regarding "and he also drew, drew for us."

ולכן יו"ד דפינחס שקנא קנאת הברית בחי' יסוד הוא זעירא (עיין בזהר פ' פינחס דרטי"ו ע"ב ועמ"ש בפ' מקץ בביאור ע"פ המגביהי לשבת כו' ע"ש),

And therefore the yud of Pinchas, who was zealous with the zeal of the covenant, the level of Yesod, is small (see the Zohar, Parshas Pinchas, 215b; and see what is written in Parshas Mikeitz, in the explanation on "Who is enthroned on high," etc.; see there).

וכן וא"ו דאזוב הוא זעירא (וע' מזה בזהר פ' מצורע דנ"ג ע"ב וע' בזהר ר"פ יתרו דס"ח ע"א), פי' שהיסוד הוא מחבר בחי' החכמה להתלבש תוך הנבראים

And likewise the vav of ezov (hyssop) is small (and see on this the Zohar, Parshas Metzora, 53b; and see the Zohar at the beginning of Parshas Yisro, 68a). That is, Yesod is what joins the level of Chochmah, so that it is en clothed within the created beings,

שהוא המשכת מים חיים באפר הפרה, ושני התולעת הוא לכרוך בו העץ ארז ואזוב כי ההמשכה והחיבור שימשך טפת מוח ביסוד ולהיות טפת יסוד הוא ע"י שני התולעת בחינת הגבורות כו'.

which is the drawing of living water into the ashes of the heifer. And the crimson thread (shni to-la'as) is for binding the cedar wood and hyssop with it; for the drawing-down and the joining, that the drop of the brain be drawn into Yesod and become the drop of Yesod, is through the crimson thread, the level of the Gevuros (restraints), etc.

(ועמ"ש בפ' נשא בד"ה ה' יחתו מריביו בענין ויתן עוז למלכו וע' בלק"ת פ' שמיני בטעמי מצות בענין וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק כו' וע' בזהר ס"פ חיי שרה דקל"ג סע"א אתערותא דרחימו כו' ובפ' וישב)

(And see what is written in Parshas Nasso, in the discourse beginning "Havayah—those who contend with Him shall be shattered," regarding "and He will give strength to His king"; and see the Likkutei Torah of the Arizal, Parshas Shemini, in Ta'amei HaMitzvos, regarding "And I multiplied his seed and gave him Yitzchak," etc.; and see the Zohar at the end of Parshas Chayei Sarah, end of 133a: "The arousal of love," etc.; and in Parshas Vayeshev)

(דקפ"ו ע"ב) ע"פ העירותי מצפון כו' ובפ' וארא (ד"ל ע"א) דאלמלא אתערותא דצפון כו' שמאלו תחת לראשי כו'

(186b), on "I have aroused [one] from the north," etc.; and in Parshas Va'eira (30a): "Were it not for the arousal of the north," etc., "His left hand is under my head," etc.;

ובפי תרומה (דקל"ז א') ע"פ ישיש כגבור כו' וע"ש (דקל"ט א') בענין ותולעת שני. ועמ"ש סד"ה נאוו לחיך בתורים.

and in Parshas Terumah (137a), on "He rejoices like a mighty man," etc.; and see there (139a), on the matter of "and crimson wool." And see what is written at the end of the discourse beginning "Your cheeks are lovely with circlets."

עו"ל בענין התחברות עץ ארז ואזוב שהוא ע"ד מ"ש ברע"מ ר"פ כי תשא העשיר דא עמודא דאמצעיתא כו' והדל דא צדיק כו' ועמ"ש.

One may further say, regarding the joining of cedar wood and hyssop, that it is along the lines of what is written in the Raaya Mehemna at the beginning of Parshas Ki Sisa: "'The rich'—this is the central pillar," etc., "and 'the poor'—this is the Tzaddik," etc. And see what is written there.

ובמאורי אור אות א' סעיף נ"ד כתב אזוב נק' היסוד ו' זעירא והוא המתחבר עם ארז ו' רברבא גוף וברית ועמ"ש גבי ברכת הארץ בברכת המזון במה שארז"ל

And in Me'orei Or, letter alef, section 54, he wrote: "Hyssop: Yesod is so called, the small vav; and it is what joins with the cedar, the large vav: body and covenant." And see what is written regarding the blessing of the land in the Grace after Meals, on what our Sages, of blessed memory, said:

וצריך שיזכיר בה ברית ותורה וזהו ענין אלה תולדות יעקב יוסף (ע' בזח"א וישב דק"פ ע"א ודקפ"ב ע"ב)

"And he must mention in it the covenant and the Torah." And this is the meaning of "These are the generations of Yaakov: Yosef" (see the Zohar, Part I, Vayeshev, 180a and 182b).

והיינו כי בחינת ארז הוא בחינת יעקב וכן איתא במדרש תנחומא פ' וישלח הארז זה יעקב שנאמר כארז בלבנון ישגה וכ"ה ברכות שם פרשה פ'.

That is: the level of the cedar is the level of Yaakov. And so it is stated in Midrash Tanchuma, Parshas Vayishlach: "The cedar—this is Yaakov, as it is said, 'Like a cedar in Lebanon he shall grow.'" And so it is in the Midrash Rabbah there, section 80.

והוא כמ"ש בשמו"ע והנורא אל עליון שהו"י דוהנורא הוא המשכה להיות גילוי בחינת נורא הוא גילוי בחינת ביטול שנמשך מבחינת אל עליון היינו מה שלמעלה מהשתלשלות כמ"ש במ"א סד"ה וידעת היום.

And it is as is said in the Shemoneh Esreh: "and the awesome, Kel Elyon (G-d Most High)": the vav of vehanora ("and the awesome") is a drawing-down, so that there be a revelation of the level of "awesome," which is the revelation of the level of bittul that is drawn from the level of Kel Elyon, that is, what is above the chain of descent (hishtalshelus), as is explained elsewhere, at the end of the discourse beginning "And you shall know this day."

וזהו ענין בחינת ארז ו' רברבא וכמ"ש ג"כ במא"א שם ארז נקי ז"א כשעולה באבא בלבנון כו' ועיין בזח"ג ויקרא (די"ו ע"א) ע"פ כארז בלבנון ישגה ובפ' לך (דפ"ב סע"א).

And this is the meaning of the level of the cedar, the large vav, as is also written in Me'orei Or there: "Z'eir Anpin is called 'cedar' when it rises into Abba, into 'Lebanon,'" etc. And see the Zohar, Part III, Vayikra (16a), on "Like a cedar in Lebanon he shall grow," and in Parshas Lech Lecha (end of 82a).

וכדי שיומשך המשכת ביטול זה כנבראים זהו ע"י ו' זעירא בחי' אזור כנ"ל וע' בהרמ"ז בפ' חקת (בדף ק"פ סע"ב)

And so that this drawing-down of bittul be drawn into the created beings, this is through the small vav, the level of hyssop, as mentioned above. And see the Ramaz on Parshas Chukas (folio 180, end of side b),

פ"י דעץ ארז ושני תולעת ואזור הם דעת ת"ת יסוד ובפ' מצורע שם כ' שהדעת מושרש ביסודות דא"א כו' ועמ"ש מענין ארז לעיל בפ' ויגש בד"ה ויגש אליו יהודה.

who explained that the cedar wood, the crimson thread and the hyssop are Daas (knowledge), Tiferes (beauty) and Yesod; and in Parshas Metzora there he wrote that Daas is rooted in the Yesodos of Abba and Imma, etc. And see what is written on the subject of the cedar above, in Parshas Vayigash, in the discourse beginning "And Yehudah approached him."

ועי עוד מענין אזור ברבות סדר בא פי"ז ובוהר ס"פ צו (דלי"ה ע"א) ובפ' בא (דלי"ה ע"ב) ובפי' הרמ"ז שם ומענין ויקחו אליך ברבות סדר אמור ספ"ל:

And see further on the subject of hyssop in the Midrash Rabbah, Seder Bo, section 17; in the Zohar at the end of Parshas Tzav (35a) and in Parshas Bo (35b), and in the Ramaz's commentary there; and on the subject of "And they shall take to you," in the Midrash Rabbah, Seder Emor, end of section 30.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: [likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/](https://www.likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/)

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From [likuteitorah.com/likutei-torah/chukas/3/](https://www.likuteitorah.com/likutei-torah/chukas/3/)

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok